

Bijlage: Typering en belangrijkste resultaten en vervolgacties per vitale sector.

1. Energie:

Typering: Zekerheid omtrent de voorziening van energie is voor de maatschappij van groot belang. Binnen de sector energie is gekeken naar de voorzieningszekerheid van aardgas, elektriciteit en olie. Vrijwel alle vitale producten en diensten hebben een hoge mate van afhankelijkheid van een of meer van deze energiedragers. De voorziening via de netwerken en infrastructuur van de sector energie is niet alleen belangrijk voor de nationale voorziening, maar ook van groot internationaal belang

Resultaten:

- Het Wetsvoorstel Informatie-uitwisseling ondergrondse netten is op 26 juni 2007 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer en is nu in behandeling bij de Eerste Kamer. Met deze wet moet de kans op aantasting van vitale onderdelen van de energie, maar bijvoorbeeld ook telecom infrastructuur worden beperkt.
- De sectoronderdelen gas, olie en elektriciteit zijn aangehaakt op speciaal voor specifieke dreigingen opgestarte trajecten zoals het ATB (NCTb, terrorisme), het NICC (cybercrime) en het NAVI (security breed).
- Het crisisbeheersingsbeleid rond elektriciteit en gas is aangescherpt. Hierover heeft de minister van EZ de TK eerder geïnformeerd¹. Door dit beleid moet o.a. de relatie tussen de netbeheerders en decentrale overheden op het terrein van crisisbeheersing versterkt worden.
- De sectorpartijen hebben een intern overleg over integrale veiligheidsthema's opgestart, zodat meer in gezamenlijkheid de bescherming van de vitale onderdelen van de sector energie kan worden aangepakt.
- Op korte termijn wordt met verschillende partijen uit de oliesector een convenant afgesloten (zie algemene tekst).
- Met partijen uit de olie en gasector is in combinatie met de chemische sector onderzoek verricht naar de kwetsbaarheid van buisleidingen.

Vervolgacties:

- In het kader van de strategie Nationale Veiligheid² wordt o.a. de energieleveringszekerheid verder in kaart gebracht.
- De energiesector is qua afhankelijkheidsrelaties voor andere sectoren van groot belang. De betekenis van deze afhankelijkheden wordt de komende jaren verder in kaart gebracht (zie algemene tekst).
- De security rond buisleidingen wordt het komende jaar verder in kaart gebracht. De AIVD is gevraagd hierbij een nadere analyse uit te voeren.

¹ TK 2006-2007, 29023. nr 39

² TK 2006-2007, 30821, nr. 3

2. Telecom/ICT

Typing: Telecommunicatie en informatie- en communicatie technologie nemen een steeds grotere plaats in het dagelijkse leven in. Deze sector betreft een breed scala aan diensten, processen en infrastructuren. De toegankelijkheid en kwaliteit van deze sector is voor zowel burger, overheid als bedrijfsleven van belang. Daarnaast dient telecommunicatie/ICT betrouwbaar en beschikbaar te zijn en veilig gebruikt te kunnen worden. Daarbij geldt tevens dat netwerken en diensten zich niet beperken tot nationaal gebruik

Resultaten:

- Het Nationaal Continuïteitsoverleg Telecommunicatie (NCO-T) is uitgebreid met aanbieders van meer soorten openbare diensten, waardoor een betere afspiegeling van de sector is gewaarborgd. Dit is ook vastgelegd in de, op hoofdstuk 14 Telecommunicatiewet gebaseerde, 'Regeling voorbereiding buitengewone omstandigheden Telecommunicatiewet'. Er zijn waar nodig aparte werkgroepen gestart, bijvoorbeeld voor afhankelijkheidsvraagstukken en sectorbrede risicoanalyse.
- In het kader van de oefening Shift-Control is de uitval van ICT diensten tot op bewindsliden niveau beoefend.
- Tijdens een workshop zijn de wederzijdse afhankelijkheden tussen de sectoren Telecom/ICT, Financiën en Keren en beheren oppervlakte water door belangrijke partijen uit deze sectoren gezamenlijk verder inzichtelijk gemaakt.
- Binnen het NICC zijn t.b.v. de bescherming tegen cybercrime informatieknooppunten opgezet met de vitale sectoren energie, drinkwater, financiën en nucleair.

Vervolgacties:

- Vanuit het NCOT wordt onderzocht hoe een risicoanalyse van de hele Telecom/ICT-sector het beste kan plaatsvinden.
- De verschillende producten en diensten binnen de sector Telecom/ICT zullen een belangrijke rol spelen bij het vergroten van het inzicht in de afhankelijkheden tussen de vitale sectoren.
- Binnen het NICC worden informatieknooppunten ingericht voor o.a. de sectoren spoor, havens en chemie en het thema Scada.

3. Drinkwater

Typering: Drinkwater is voor de mens een primaire levensbehoefte. Drinkwater wordt naast consumptie voor de mens tevens gebruikt voor andere huishoudelijke doeleinden, proceswater, bluswater en consumptiewater voor dieren.

Op initiatief van twee waterbedrijven, de koepelorganisatie (VEWIN) en de rijksoverheid (zowel VROM als BZK/AIVD) is begin 2002 het project Beveiliging Nederlandse Watersector (Benewater) gestart. Aanleiding hiertoe waren de gebeurtenissen op 11 september 2001. Dit heeft ertoe geleid dat binnen de sector een basisniveau van beveiliging is afgesproken. Binnen het project bescherming vitale infrastructuur is beoordeeld of de Leveringsplannen en het afgesproken niveau van beveiliging de vitale belangen van de drinkwatervoorziening voldoende afdekken.

Resultaten:

- Naar verwachting zal het ontwerp Drinkwaterwet eind 2007 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. In het hoofdstuk Leveringszekerheid zijn de kaders gegeven voor leveringszekerheid en continuïteit. Het Drinkwaterbesluit, dat deze kaders nader concretiseert, zal eind 2007 in concept gereed zijn. Het basis beveiligingsniveau (GoedHuisVaderschap), zoals door de sector zelf gedefinieerd is hierbij één van de uitgangspunten.
- Sinds 2003 is door de sector fors geïnvesteerd in aanvullende beveiligingsmaatregelen. Zowel op fysiek, organisatorisch als ook ICT vlak zijn maatregelen genomen. De implementatie hiervan wordt eind 2007 afgerond.
- Binnen de sector worden verschillende oefeningen gehouden, waaronder een recente oefening samen met de NCTb en politie waar het ging om terroristische dreigingen. Dit in navolging van de aansluiting van de drinkwatersector op het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATB).

Vervolgacties:

- De realisatie van de Drinkwaterwet en het Drinkwaterbesluit wordt verder opgepakt.
- Bekeken zal worden hoe de structurele aandacht voor oefenen ook in het Drinkwaterbesluit tot uiting kan worden gebracht.
- De afhankelijkheid van andere vitale sectoren van drinkwater en vice versa zal in 2008 verder in beeld gebracht worden.
- In het kader van het programma NICC wordt bekeken of en hoe de preparatie op cybercrime verbeterd kan worden.

4. Voedsel

Typering: De voedselvoorziening en meer specifiek de beschikbaarheid van een of meer basisvoedingsmiddelen en de voorziening van een of meer essentiële voedingsstoffen in Nederland, dient veilig gesteld te zijn. Elementen die bijdragen aan het zeker stellen van de voedselvoorziening zoals voedselproductie en -distributie zijn dermate geografisch gespreid dat hieraan voor een belangrijk deel al wordt voldaan. In geen van de branches zal door het uitvallen van de grootste productielocatie de voedselvoorziening in gevaar komen en veel voedingsmiddelen kunnen in geval van nood vervangen worden door andere. Een speciaal punt van aandacht hierbij is de samenhang tussen voedselvoorziening en voedselveiligheid. De kwetsbaarheid van de voedselsector ligt vooral in onveilig voedsel dat door veel mensen wordt gebruikt waardoor maatschappelijke ontwrichting kan ontstaan. Verder is de voedselvoorziening voor de continuïteit van andere vitale producten en diensten van groot belang.

Resultaten:

- Ten behoeven van de continue aandacht voor de voedselvoorzieningszekerheid en voedselveiligheid is in 2007 onderzoek verricht naar destabiliserende factoren, als klimaatverandering, toenemende schaarste van fossiele brandstoffen, terrorisme en verwevenheid van logistieke- en productieketens. Belangrijke conclusie hierbij is dat deze bedreigingen de voedselvoorziening naar verwachting niet structureel zullen ontwrichten.

Vervolgacties:

- Op basis van het onderzoek naar destabiliserende factoren zal nog verder onderzoek gedaan worden naar de mogelijke maatschappelijke gevolgen. Tot nog toe is met name naar de gevolgen binnen de voedselsector zelf gekeken.
- De afhankelijkheid met de belangrijkste andere sectoren zal verder in kaart gebracht worden. De analyse zal in samenhang met de andere sectoren gebeuren. Op basis hiervan zullen mogelijk nieuwe afspraken tussen de sector voedsel en andere sectoren gemaakt moeten worden.

5. Gezondheid

Typering: De gezondheidszorg is maatschappelijk een cruciaal product. Drie deelprocessen te weten spoedeisende medische hulpverlening, essentiële medische producten en sera en vaccins zijn hierbij van groot belang. De sector gezondheidszorg kan problemen ondervinden door uitval in andere sectoren (energie, drinkwater, communicatie, transport) of door bewust menselijk handelen (terreur) en kent dus een belangrijke mate van afhankelijkheid van een aantal andere vitale sectoren. Het uitvallen van de gezondheidszorg heeft niet direct gevolgen op het niveau van "vitaal" voor de overige sectoren.

Resultaten:

- In de afgelopen periode is een traject voor de realisatie van ziekenhuis-opvangplannen afgerond. Deze aanpak wordt verbreed naar de gehele zorgsector, zoals vermeld in de recente brief over dit onderwerp van de minister van VWS aan de TK³.
- Eind 2006 is gerapporteerd dat voor wat betreft essentiële medische producten geen schaarste is voorzien. Voor wat betreft sera en vaccins is voor mogelijke pandemische uitbraken van pokken en een nieuw griepvirus voldoende vaccin respectievelijk antivirale middelen beschikbaar en liggen draaiboeken op nationaal en regionaal niveau gereed voor de bestrijding. Daarnaast is een contract met een vaccinleverancier gesloten om snel vaccins tegen een gemuteerd griepvirus beschikbaar te hebben.

Vervolgacties:

- Vanaf 2008 is € 10 mln. op jaarbasis beschikbaar om opvangplannen voor de hele zorgsector op te stellen. Deze plannen worden opgesteld o.a. aan de hand van energie-uitval en hoogwaterscenario's. Ook het (multidisciplinair) oefenen maakt onderdeel uit van dit traject³.
- In navolging van activiteiten binnen de medische sector ter voorbereiding op een mogelijke griep пандеміе hebben de ministeries van BZK en VWS een project opgezet (griep & maatschappij) dat tot doel heeft de maatschappelijke effecten van een griep пандеміе op o.a. de vitale sectoren verder in kaart te brengen. (b.v. hoe om te gaan met uitval van 30% van de beroepsbevolking) In samenwerking met het project Bescherming vitale infrastructuur zal ook specifiek aandacht besteed worden aan de mate waarin de vitale infrastructuur is voorbereid op пандеміе.

³ Minister van VWS: "Financiering voorbereiding zorg voor inzet bij rampen en crisis", CZ/EKZ-2807258, 19 november 2007

6. Financieel

Typering: De kerninfrastructuur van de financiële sector is onder te verdelen in vier vitale diensten:

- Toonbankbetalingsverkeer
- Massaal giraal betalingsverkeer
- Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken
- Effectenverkeer

Vanwege de hoge bedragen en de grote hoeveelheden transacties die in de financiële sector plaatsvinden, kunnen de financieel-economische gevolgen en het maatschappelijke ongemak bij uitval vrij snel hoog oplopen.

Mensen- of dierenlevens zijn niet direct betrokken bij uitval of verstoring van de financiële sector.

Keteneffecten treden vooral op bij grootschalige uitval van de pinfaciliteit in het toonbankbetalingsverkeer. Bij langer durende uitval van het massaal giraal betalingsverkeer kunnen ook keteneffecten optreden. Bedrijven kunnen dan bijvoorbeeld problemen krijgen met hun kredietpositie. Ook zal een toenemende groep burgers hun saldolimiet bereiken en niet meer aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Uiteindelijk kan bij uitval van het betalingsverkeer ook immateriële schade optreden in de vorm van vermindering of verlies van vertrouwen in (onderdelen van) het financiële stelsel. Dit laatste kan bovendien economische gevolgen op langere termijn hebben.

Resultaten:

- De afhankelijkheid die financiële processen hebben van telecomvoorzieningen zijn met behulp van diverse scenario's verder in kaart gebracht.
- Tijdens verschillende oefeningen zoals b.v. 'Shift-control' (ICT uitval) en in het kader van het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATB) is actief door verschillende partijen uit de financiële sector mee geoefend.
- In het verlengde van de aansluiting van de financiële sector op het alerteringssysteem terrorismebestrijding in mei 2006 is binnen de Werkgroep Alertering Financiële Sector (WAFS) een goed netwerk ontstaan van business continuity managers en beveiligingsexperts.
- De financiële sector heeft afspraken gemaakt om in het kader van de Nationale Infrastructuur Cyber Crime (NICC) de beveiliging tegen mogelijke 'cyberbedreigingen' tegen te gaan.

Vervolgacties:

- De afhankelijkheid van de vitale onderdelen van de financiële sector van verschillende andere vitale producten en diensten zal de komende tijd nog verder worden uitgewerkt.
- In het kader van het ATB zal naar verwachting in 2008 een operationele oefening plaats vinden, waarbij de beveiligingsmaatregelen ook daadwerkelijk getroffen zullen moeten worden.

7. Keren en beheren oppervlaktewater

Typering: Een belangrijke zorg van de overheid is de bescherming tegen overstroming en de aanwezigheid van schoon en voldoende water voor alle gebruikers. Bescherming tegen overstroming wordt gerealiseerd door het aanleggen en in stand houden van waterkeringen. Er wordt onderscheid gemaakt in vier categorieën:

primaire keringen: bescherming tegen overstromingen vanuit de Noordzee, de grote rivieren en het IJsselmeer en Markermeer. Het merendeel van de primaire keringen (ca 75%) wordt als vitaal aangeduid;

regionale waterkeringen: bescherming tegen overstromingen vanuit regionale wateren. Een klein percentage van de regionale keringen (ca 10%) wordt als vitaal aangeduid;

bemaling: bemalen van het achterland ten behoeve van beschermen tegen wateroverlast.

Slechts een klein aantal (maximaal 10) gemalen moet als vitaal worden beschouwd;

waterkwaliteit: voorkomen van grootschalige vervuiling van oppervlaktewater, wordt niet als vitaal aangemerkt.

De keuze of iets als vitaal wordt aangemerkt, wordt gebaseerd op de criteria dat bij falen een gevolgschade ontstaat groter dan 5 miljard euro of een groot aantal dodelijke slachtoffers zal vallen.

Resultaten:

- Eind 2006 is door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat al aan de TK gerapporteerd over de voortgang van het project WaterVeiligheid 21ste eeuw⁴.
- Begin 2007 is door de staatssecretaris van V&W en de minister van BZK de Taskforce Management Overstromingen (TMO) opgericht, die tot doel heeft de voorbereiding op een overstroming in Nederland te verbeteren en die in november 2008 een grote oefening in 2008 zal organiseren onder de naam 'Waterproef'⁵.
- De primaire waterkeringen zijn toegevoegd aan het Alerteringsstelsel Terrorismedebestrijding (ATB).

Vervolgacties:

- De gevolgen van een overstroming voor de vitale infrastructuur wordt verder in kaart gebracht (zie ook brief, Waterveiligheid 21ste eeuw³).
- Vanaf oktober 2006 loopt een uit de FES-gelden gefinancierde 2 jarige studie naar de effectiviteit en haalbaarheid van extra compartimentering t.b.v. het vergroten van de veiligheid in bepaalde dijkkringgebieden.
- In 2008 wordt zoals eerder gezegd een grote oefening gehouden georganiseerd door de Taskforce Management Overstromingen.
- De beveiliging van (vitale) objecten zal verder uitgebouwd worden.
- De staatssecretaris van V&W zal in 2008 komen met een beleidsnota Waterveiligheid waarin naast een actualisatie van het preventiebeleid ook aandacht zal worden besteed aan de gevolgen van overstromingen.

⁴ TK 2006-2007, 27 625, nr. 79

⁵ TK 2006-2007, 27 625, nr. 77

8. Openbare orde en veiligheid (OOV)

Typering: De primaire taak van de OOV-sector (brandweer, politie en geneeskundige hulpverlening en waar nodig ondersteuning door Defensie) is het handhaven van de openbare orde, het verlenen van hulp in noodsituaties en het zorgdragen voor de veiligheid in Nederland. Grootschalige en langdurige uitval van de sector of delen daarvan kan leiden tot ontwrichting van de Nederlandse samenleving. Alternatieven voor deze diensten die langdurig en op grote schaal inzetbaar zijn, zijn beperkt beschikbaar. Om deze redenen wordt de OOV-sector als vitaal beschouwd.

Resultaten:

- Met verschillende partijen (VNG, IPO, top OOV-diensten) zijn gesprekken gevoerd over de rol en verantwoordelijkheid van de OOV-diensten waar het gaat om de hulp en bescherming van vitale producten en diensten. Hierbij is door alle partijen onderkend dat dit een belangrijk punt is om verder uit te bouwen. Zie ook vervolgacties.
- In verschillende politie en veiligheidregio's (i.o.) zijn trajecten gestart, waarbij vertegenwoordigers van deze OOV-diensten in overleg zijn getreden met eigenaren en beheerders van vitale objecten/processen over hoe men gezamenlijk potentiële crises rond vitale producten en diensten kan aanpakken.

Vervolgacties:

- De relatie tussen eigenaren en beheerders van andere vitale objecten/processen en de OOV diensten zal versterkt worden. O.a. in de met de veiligheidsregio's te sluiten convenanten zullen hier afspraken over worden gemaakt. Vanuit de Nationale overheid zal zorg gedragen worden voor eenduidige informatie levering over vitale infrastructuur richting deze diensten zodat de OOV-diensten hun taken op een zo goed mogelijke manier kunnen uitvoeren.
- Bekeken wordt of voor een aantal voor de OOV diensten cruciale producten (o.a. brandstof, drinkwater) afspraken gemaakt kunnen worden over de aanlevering tijdens een crisis.

9. Rechtsorde

Typering: In geval van een calamiteit bestaat de justitiële verantwoordelijkheid daaruit dat de rechtsgang in voldoende mate kan plaatsvinden en dat 'gesloten' inrichtingen veilig kunnen blijven functioneren. In de sector worden drie subsectoren onderscheiden:

- Openbaar Ministerie
- Raad voor de Rechtspraak
- Dienst Justitiële Inrichtingen

Gebleken is dat deze sectoren weliswaar cruciale belangen en elementen kennen, maar dat deze bij uitval niet als 'vitaal' te betitelen zullen zijn. Verder is gebleken dat de reeds genomen maatregelen van dienaard zijn dat er sprake is van een voldoende niveau van 'beveiliging'⁶.

Resultaten:

- Het NCTb richt zich als organisatie, binnen de context van de 'all hazard' aanpak die in het kader van bescherming vitale infrastructuur wordt gevoerd, middels het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding ook op de bescherming van vitale infrastructuur tegen terroristische dreigingen.
- Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek naar de brand in het detentiecentrum op Schiphol zijn acties in gang gezet om de (brand)veiligheid van alle detentiecentra in Nederland te analyseren en waar nodig te verbeteren.
- Het NCTb werkt nauw samen met het NAVI waar het gaat om de verbetering van de beveiliging vitale infrastructuur tegen moedwillige verstoring.

Vervolgacties:

Er zijn op dit moment geen concrete vervolg acties voorzien.

⁶ TK 2006-2007, 26 643, nr. 83

10. Openbaar bestuur

Typering: Het openbaar bestuur vervult een bijzondere positie in het project Bescherming Vitale Infrastructuur. Bij grootschalige calamiteiten als catastrofale terroristische aanslagen, natuur- en industriële rampen heeft de overheid - in casu het openbaar bestuur - de integrale zorg voor de openbare orde en veiligheid. De effecten van een verstoring in een willekeurige vitale sector raken daarmee per definitie aan de verantwoordelijkheid van het openbaar bestuur.

Vitaal Openbaar Bestuur betekent in de kern:

1. het beschermen van de continuïteit van besluitvorming tijdens de respons op en herstel na uitval van vitale infrastructuur en
2. het beschermen van de communicatiemiddelen voor de noodzakelijke informatie-uitwisseling tijdens (de dreiging van) ernstige calamiteiten tussen overheden en voor communicatie naar de bevolking

Resultaten:

- Eind 2007 moet op basis van onderzoek naar een mogelijk vervolg op het huidige Nationaal Noodnet politieke besluitvorming plaatsvinden.
- Uitgaande van het feit, dat de overheid/hulpdiensten ook ten tijde van crisis beschikt over een gelimiteerde inzet mogelijkheid is een discussie opgestart rond mogelijke zelfredzaamheid uitgangspunten voor burgers en vitale bedrijven (minimaal 24 uur?).
- Ten behoeve van de communicatie tussen overheid en burgers ten tijde van crisis is o.a. de formalisering van de rol van de lokale omroepen ingang gezet.

Vervolgacties:

- De communicatie mogelijkheden tussen overheid en burgers zullen verder worden uitgebreid o.a in de vorm van de structurele inzet van de lokale omroepen en de mogelijke invoering van 'Cell broadcasting'⁷.
- Afhankelijk van de besluitvorming inzake een eventuele opvolger van het Nationaal Noodnet zal een systeem voor noodcommunicatie (in geval van uitval van de reguliere telecommunicatievoorzieningen) gerealiseerd worden.
- Er wordt een continuïteitsplan opgesteld ten behoeve van het nationaal bestuur.

⁷ TK 2006-2007, 26 643 en 26 956, nr. 89

11. Transport

Typering: Transport is een noodzakelijke voorwaarde voor de economie: personen reizen van en naar locaties waar economische activiteiten plaatsvinden. Toelevering van grondstoffen en distributie van producten vormen de bloedsomloop van de samenleving. Langdurige uitval van (belangrijke elementen binnen) de transportfunctie zou leiden tot grootschalige economische verstoring en daarmee tot maatschappelijke ontwrichting. Bovendien kan uitval van transport van bijvoorbeeld brandstoffen, voedsel en medicijnen, maar ook van personeel in vitale functies leiden tot ernstige keteneffecten. Over het algemeen is transport niet als kwetsbaar te beschouwen: het bestaan van dichte netwerken en verschillende modaliteiten naast elkaar maakt verstoring van de functionaliteit als geheel moeilijk voorstelbaar. Bij verstoring van enkele schakels in de netwerken zal de hinder in eerste instantie groot zijn; voor specifieke transportstromen voor vitale functies zullen echter snel alternatieven voor handen zijn.

Vier specifieke elementen uit het transportsysteem vragen bijzondere aandacht in het kader van Bescherming van Vitale Infrastructuur, nl. de Mainport Schiphol, de Mainport Rotterdam, het hoofdwegennet en het Hoofdvaarwegennet. Deze vormen de ruggengraat van het landzijdig transportsysteem. Daarbinnen zijn specifieke schakels te onderscheiden die aanleiding kunnen vormen voor verstoring op 'vitale' schaal.

Het spoor wordt gezien z'n aandeel in de transportfunctie als niet vitaal gezien. Er zijn voldoende andere transportmodaliteiten om deze transportfunctie te ondervangen. Wel worden enkele specifieke objecten in het spoorstelsel in de vitaal-analyse meegenomen, gezien het potentiële aantal slachtoffers.

Resultaten:

- In het kader van het project Schiphol Vitaal is in de afgelopen jaren een groot aantal maatregelen genomen. De implementatie is eind 2007 afgerond. Hierbij gaat het o.a. om het samenstellen van een integrale (risico)analyse over alle op het Schiphol terrein aanwezige gebouwen en organisaties, de afhankelijkheden van verschillende nutsvoorzieningen zijn in kaart gebracht, de verkeerscirculatie (weg en spoor) van en naar Schiphol zijn in het licht van verschillende risico's doorgelicht en het waterbeheer in de Haarlemmermeerpolder is nog eens kritisch bekeken.
- Voor de mainport Rotterdam geldt dat op 15 juli 2007 de minister van V&W zijn goedkeuring heeft gegeven aan het Port Security Plan als bedoeld in de Havenbeveiligingswet. Verder is de bescherming van de vitale infrastructuur in de mainport Rotterdam belegd als regulier onderwerp in het overleg tussen de verschillen partijen in het mainport gebied.
- 5 vitale tunnels en 1 brug in het hoofdwegennet zijn aangesloten op het Alerteringsstelsel Terrorismebestrijding.
- Verschillende objecten in het spoor stelsel worden beter beveiligd in de periode 2007-2008 en de spoorsector is aangesloten op het Alerteringsstelsel terrorismebestrijding.

Vervolgacties:

- Vervolgacties ten aanzien van de bescherming van Mainport Schiphol wordt in regulier overleg met de betrokken stakeholders bepaald.
- Voor de mainport Rotterdam lopen het komende jaar geen specifieke onderwerpen meer in het kader van het project Bescherming vitale infrastructuur.
- Op basis van in ontwikkeling zijnde plannen zullen verschillende objecten en elementen uit het hoofd(vaar)wegennet verder beveiligd worden.
- Op korte termijn wordt een kadernota over de aanpak van security spoor aan de TK aangeboden.

12. Chemie en nucleaire industrie

Typering: Door doelbewuste verstoring van de productie, opslag en transport van gevaarlijke stoffen kan de maatschappij ontwricht worden. Door deze verstoring kunnen bijvoorbeeld gifwolken of radioactieve besmetting ontstaan waardoor overal in het land vele slachtoffers kunnen vallen en stadsdelen tijdelijk onbewoonbaar zijn.

De sector chemie bestaat uit een groot aantal bedrijven die o.a. onder de SEVESO richtlijnen van de EU vallen. Uitgangspunt om iets als een vitaal object/proces aan te merken is het feit, dat er mogelijk meer dan 10 doden buiten de poort kunnen vallen. Hierbij wordt aangehaakt bij de geldende rekenmethode zoals die in het kader van het externe veiligheidsbeleid wordt gehanteerd.

De sector nucleair bestaat uit zes installaties met de daarbij behorende transporten die vallen onder de Kernenergiewet en onder andere het verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal en kerninstallaties

Resultaten:

- In september 2007 is een convenant met organisaties (MMF: Minerale Meststoffen Federatie, en VKP: Vereniging van Kunstmestproducenten) uit de kunstmest sector (incl. afnemers en leveranciers) gesloten over de registratie van bepaalde soorten kunstmest die kunnen worden misbruikt voor het vervaardigen van explosieven en beveiliging van opslagen van deze keten. De TK is hier eerder over geïnformeerd⁸.
- Op korte termijn zal met vertegenwoordigers (VNCI: Vereniging van Nederlandse Chemische Industrie, en VNPI: Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie) uit de olie- en chemische industrie een convenant over de beveiliging van deze bedrijven worden afgesloten met de ministers van VROM, EZ en BZK.
- Onderzoek naar beveiligingsmaatregelen voor ijsbanen is afgerond en er is een begin gemaakt om ammoniak uit de primaire koelinstallaties van ijsbanen uit te faseren.
- De bescherming van het vervoer van gevaarlijke stoffen tegen moedwillige verstoringen is verder in kaart gebracht.
- De nucleaire sector is aangesloten op het Alerteringsysteem Terrorismebestrijding en in 2007 is hiermee ook geoefend.
- Met partijen uit de olie en gassector is in combinatie met de chemische sector onderzoek verricht naar de kwetsbaarheid van buisleidingen.

Vervolgacties:

- Naar verwachting wordt begin 2008 het convenant met de Olie- en Chemische industrie ondertekend.
- Op basis van analyses van de AIVD en het NAVI zal de beveiliging van het vervoer van gevaarlijke stoffen worden aangepakt.
- Er wordt bekeken of naar aanleiding van eerder onderzoek maatregelen genomen moeten worden ter beveiliging van transportleidingen.
- De IAEA zal de Nederlandse nucleaire industrie naar verwachting begin 2008 opnieuw bekijken, dit naar aanleiding van eerdere inspecties. Hierbij zal o.a. gekeken worden naar de implementatie van aanbevelingen uit 2006, naar aanleiding van een eerdere inspectie.

⁸ Brief min VROM 9 mei 2007, 28385 nr. 84